

klik!

JRG 1 | NR 2 | WINTER 2012

Over WION en duurzame oplossingen voor Bouw & Infra

4 Eind 2013: **INSPIRE**
voor kabels en leidingen

6 Bomgevaar: bijzondere
samenwerking met REASeuro

8 Universiteit van Amsterdam:
ondergronds kabelnetwerk
Science Park Amsterdam

Wist u dat een bericht in gemiddeld **10 seconden** wordt verwerkt door het WION Systeem? Dat is inclusief het verzenden van beheerdersinformatie naar het Kadaster.

WION-boete fors verlaagd

Een door het Agentschap Telecom opgelegde boete voor een overtreding van de WION is door de Raad van State fors verlaagd. Op 26 september 2012 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State besloten om de boete te verlagen van € 10.000 naar € 1.000. De grondroerder die de boete moest betalen, had voorafgaand aan de graafwerkzaamheden geen Klik-melding gedaan. In het volgende nummer van Klik! gaat Jos Webbink, advocaat bij Bird & Bird, in op de gevolgen van deze belangrijke uitspraak.

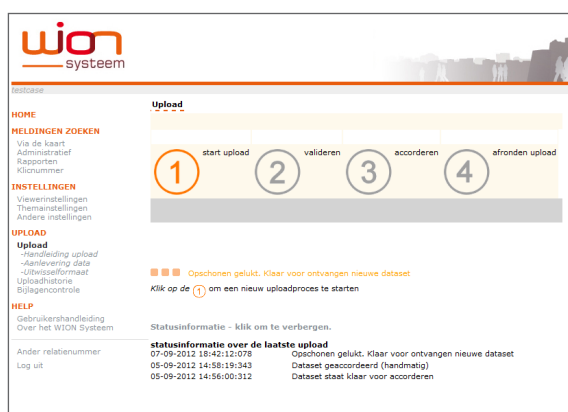
→ Meer weten? Scan de QR-code

Graafberichten WMS

In de vorige editie van Klik! kondigden we de nieuwe kaartservice Graafberichten WMS (Web Mapping Service) aan. De service is sinds 15 oktober voor het WION Systeem beschikbaar. Met een WMS is het mogelijk om de graafpolygoon en informatie uit de graafmelding te tonen in een eigen Geografisch Informatie Systeem (GIS) of GIS-viewer. U kunt de te tonen graafmeldingen selecteren op basis van type melding en datum en alle gegevens van een graafmelding kunt u met een WMS opvragen. Een vergunningverstrekker kan bijvoorbeeld makkelijk zien welke graafwerkzaamheden er aan staan te komen op basis van de oriëntatieverzoeken en graafmeldingen. Rioolbeheerders zien eenvoudig welke graafmeldingen er deze week gepland staan, om zo gericht toezicht op de graafwerkzaamheden te plannen. Met een WMS werkt u dus efficiënter.

→ Wilt u deze extra service ook gebruiken? Vraag dan nu een WMS-abonnement aan via info@geodanvandenbergh.nl.

Nieuw: uploadportaal

Het WION Systeem beschikt sinds september van dit jaar over een uploadportaal. Daarmee kunnen netbeheerders zelfstandig nieuwe datasets uploaden, die betrekking hebben op de ligging van hun kabels en leidingen. Na het uploaden worden de datasets automatisch gevalideerd. De netbeheerder kan vervolgens zelf de verschillen tussen de nieuwe en de oude dataset langslopen om eventuele onjuistheden te corrigeren. Het uploadportaal is eenvoudig in het gebruik. Zo kunt u zelf nog makkelijker zorgen voor nauwkeurigere informatie over de ligging van uw kabels en leidingen.

← In vier stappen zelf eenvoudig nieuwe datasets uploaden

in dit nummer

- Nieuws 2
- In beeld: Patrick Straver 3
- INSPIRE biedt kansen 4
- Gevaar in de grond 6
- Achtergrond 7
- Werk in uitvoering: Science Park Amsterdam 8

Geodan en Van den Berg Infrastructuren richten zich sinds 2008 samen op de sector Bouw & Infra. De toegevoegde waarde zit in de bijzondere combinatie van kennis op het gebied van bouw/onderhoud van ondergrondse infrastructuren (Van den Berg Infrastructuren) en locatie-informatie en geo-informatiesystemen (Geodan). Zo ontwikkelt Geodan van den Berg voor deze sector duurzame middelen voor het integreren en ontsluiten van digitale en locatie-informatie.

Colofon Klik! is een uitgave van Geodan Van den Berg en wordt gratis verspreid onder relaties van Geodan Van den Berg. Zelf de Klik! ontvangen? U kunt zich inschrijven via www.geodanvandenbergh.nl/klik. Reacties op geplaatste artikelen worden zeer gewaardeerd en kunt u mailen naar klik@geodanvandenbergh.nl
Redactie Renate Brandt, Bas Budde, Bas Heller, Jan Smit, Sandra van de Ven, Fred van der Weijde
Fotografie REASeuro; UvA; CityVU; Geodan; Van den Berg
Realisatie Inpetto, Wormer en Tabasco
Communicatie, Amsterdam
Drukwerk Drukgoed, Amsterdam

inbeeld

Patrick Straver

Rol/functie binnen Van den Berg: Assistent Projectleider.
Hij zorgt voor de dagelijkse aansturing binnen de afdeling kabel- en leidingbeheer.

Serfaus, Oostenrijk

‘Het geeft mij altijd een goed gevoel als wij een klant binnen anderhalve week kunnen aansluiten op Klic-online’

Elk nummer vragen we een medewerker van Geodan of Van den Berg Infra-structuren wat hem bezighoudt in zijn werk en hoe hij voor dit vak is gevallen.

Facts en Figures:

- > Het WION Systeem handelt elke 10 seconden een aanvraag van het Kadaster af, 24/7
- > Het archief van het WION Systeem groeit elke dag met 1.5 GB
- > Dagelijks worden er door de afdeling kabel- en leidingbeheer tientallen vergunningen behandeld
- > Wekelijks ontvangt Geodan Van den Berg tientallen revisie-updates voor het WION Systeem

Behalve uit zijn passies voor dansen en wandelen, haalt Patrick veel voldoening uit zijn werk. Op de afdeling kabel- en leidingbeheer bij Van den Berg zorgt hij er met vier collega's voor dat de informatieverwerking op de juiste wijze verloopt. Voor zowel grondroerder als netbeheerder.

Wat is je meest bijzondere ervaring in je werk?

‘Vanaf het begin ben ik bij de WION betrokken. Hoe wij in die eerste periode (tot juli 2010) onze klanten in korte tijd hebben aangesloten, vind ik nog steeds een bijzondere ervaring. Helemaal als je bedenkt dat sommige klanten slechts twee weken voor de invoering van de WION voor ons systeem hebben gekozen.’

Wat vind je het leukst in je werk?

‘Dat wij klanten zo snel - binnen anderhalve week - aansluiten op Klic-online vind ik echt teamwork. Dan merk je pas hoe goed alle disciplines binnen Geodan Van den Berg op elkaar zijn afgestemd.’

Wat doe je graag naast je werk?

‘Samen met mijn vrouw dans ik al drie jaar. Het is heerlijk om naast je werk iets samen te doen. Maar ik ben ook veel buiten in de natuur te vinden. En dan vooral om in vakanties lange wandelingen te maken. Tijdens zo'n tocht kan ik alles van me afzetten om daarna weer met een frisse blik aan de slag te gaan.’

Uw kabel- en leidinggegevens tijdig op orde?

INSPIRE biedt kansen ook voor kabel- en leidingbeheerders

Als overheidsdata publiek toegankelijk worden, kan het bedrijfsleven er mooie dingen mee doen. Dat is de gedachte achter het principe van open data. INSPIRE kan 'de markt' tot verrassende ideeën INSPIREren. Op dit moment is het voor netbeheerders vooral een Europese verplichting die de nodige kopzorgen oplevert. Dat is niet nodig, betoogt Fred van der Weijde, general manager Geodan Van den Berg. 'INSPIRE biedt juist volop kansen.'

De INSPIRE-richtlijn verplicht EU-lidstaten alle overheidsgerelateerde geografische databestanden beschikbaar te stellen. Eind 2013 moeten netbeheerders de nieuwe gegevens verplicht via openbare webservices toegankelijk maken en eind 2015 geldt deze verplichting zelfs voor alle kabels en leidingen. De Europese infrastructuur voor geo-informatie is in eerste instantie bedoeld om een geïntegreerde aanpak van bijvoorbeeld Europese milieuzaken mogelijk te maken. Fred van der Weijde geeft een voorbeeld: 'Bij crisissituaties moet belangrijke informatie dankzij INSPIRE meteen op te roepen zijn. Is er een probleem met een kerncentrale? Waar liggen dan de kwetsbare leidingen?'

Eind 2013 moeten netbeheerders alle nieuwe gegevens verplicht beschikbaar stellen in publiek toegankelijke webservices

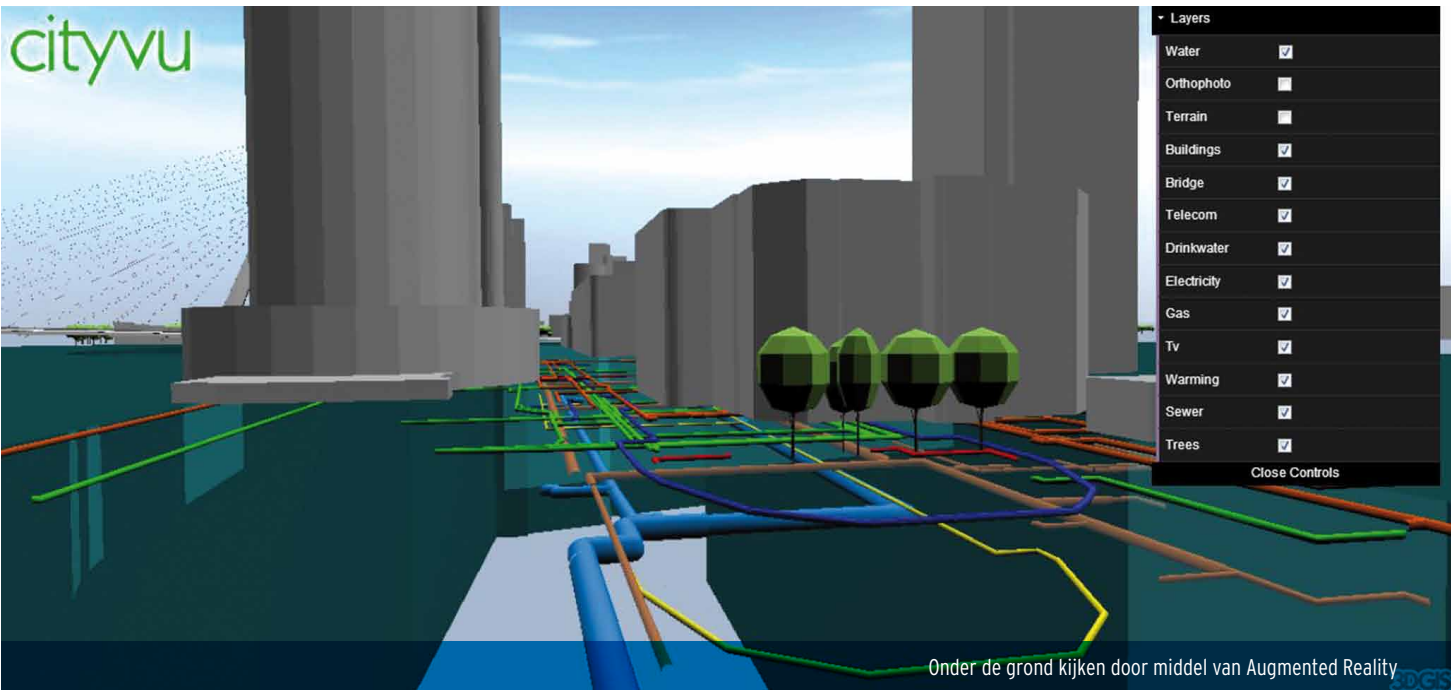
De kracht van de markt

Ruimtelijke informatie van de overheid die 24/7 up-to-date, beschikbaar en publiek toegankelijk is, bevordert het hergebruik. Een overheid die alle informatie bij zich houdt, laat kansen liggen. Fred: 'Met INSPIRE gaat Europa de kracht van de markt benutten. Mensen en organisaties zullen creatieve toepassingen voor deze data ontwikkelen.'

Eurocommissaris Neelie Kroes pleitte vorig jaar al voor het vrijgeven van overheidsdata. Ze sprak van een goudmijn: Open Data kunnen de Europese economie volgens haar miljarden opleveren. Fred: 'Een voorbeeld? Met vrijgegeven informatie kan men nu combinaties tussen dataservices leggen en nieuwe data genereren. Niet alleen voor Nederland maar voor heel Europa. Combineer de aanwezigheid van infrastructuren met bestemmingsplannen of andere factoren om bijvoorbeeld een vestigingsplaatsanalyse uit te voeren. Zo zijn er nog veel andere voorbeelden denkbaar.'

Data achter het plaatje

Welke toepassingen de markt zal bedenken voor de metadata uit INSPIRE? Te denken valt aan GIS-viewers die op een kaart tonen waar kabels en leidingen liggen. 'Echt interessant wordt het als de data achter het plaatje worden ontsloten,' zegt Fred. 'Als je bijvoorbeeld met behulp van Augmented Reality-technologie (zie foto rechterpagina) onder de grond kunt 'kijken' en specifieke informatie over de leidingen die daar liggen kunt oproepen.' Nog een stap verder zijn bijvoorbeeld toepassingen in navigatiesystemen: 'U parkeert nu binnen een straal van 250 meter van een gevaarlijke leiding.' Of een kaart waarop te zien is hoe ver het kinderdagverblijf van uw zoon of dochter ligt van een opslag voor gevaarlijke stoffen.

‘Een overheid die alle informatie bij zich houdt, laat kansen liggen’ - Fred van der Weijde, Geodan Van den Berg

‘Een kwestie van een vinkje zetten, en wij publiceren alle data’

Eenduidige dataspecificaties

Europa maakt vaart met INSPIRE. Overheidsinstellingen moeten op korte termijn INSPIRE-proof zijn. Ten opzichte van de WION is de informatie in INSPIRE anders georganiseerd. Het thema Utility and Governmental Services omvat zaken die nu ook in de WION zijn opgenomen. Het onderdeel Data-transport uit de WION is in INSPIRE verder uitgesplitst. Maar het onderdeel Riool is binnen INSPIRE niet verder onderverdeeld. Een belangrijk verschil met de WION is bovendien het gebruik van meer metadata. Eén Europees systeem vraagt verder om eenduidige dataspecificaties en continue beschikbaarheid van informatie. Geodan Van den Berg gaat netbeheerders daarbij helpen.

Quickscan

De INSPIRE quickscan van Geodan Van den Berg bijvoorbeeld verschaft netbeheerders in een vroeg stadium snel inzicht in de voor- en nadelen van hun keuzes ten aanzien van de wijze waarop zij hun data INSPIRE-proof willen maken. Daarnaast zorgt Geodan Van den Berg voor alle stappen (zie kader) die nodig zijn bij de invoering en het beheer ervan: van conversies bij de opdrachtgever in huis tot en met de uitbesteding van het hele proces.

De eigen specialisten combineren domeinkennis (van bijvoorbeeld natuur, transport of milieu) met technische kennis om aan de INSPIRE-deadlines te voldoen. Als basis gebruikt Geodan Van den Berg het model dat in België door AGIV is uitgedacht. Het in Vlaanderen gebruikte Informatiemodel Kabels en Leidingen (IMKL) kan relatief eenvoudig worden geüpgraded naar IMKL+ (lees: IMKL INSPIRE-proof). ‘Dan is het voor de klant een kwestie van een vinkje zetten en wij publiceren al zijn data INSPIRE-proof naar ‘de wereld’,’ aldus Fred.

Kennis van het domein biedt meerwaarde

Geodan Van den Berg heeft zich reeds bewezen als het gaat om de WION. In het kader van de INSPIRE-regelgeving biedt Geodan Van den Berg een aantal standaarddiensten en -producten:

- INSPIRE outsourcing: u levert de ruwe data, wij zorgen dat ze INSPIRE-proof worden aangeboden in een INSPIRE webservice
- INSPIRE quickscan
- INSPIRE proces begeleiding en inrichting
- INSPIRE-proof maken van brongegevens
- INSPIRE web en mapping services
- INSPIRE web kaartviewer en download service

Meer weten over de INSPIRE-producten en -diensten?

→ www.geodanvandenbergnl/inspire

interview

Blindgangers in kaart

Gevaar in de grond

Jaarlijks spoort REASeuro in de Nederlandse bodem duizenden Niet Gesprongen Explosieven (NGE) op uit de Tweede Wereldoorlog. Op 25 september 2012 is het bedrijf uit Riel een samenwerking aangegaan met Geodan Van den Berg. Gemeenten en waterschappen kunnen hun data via het WION Systeem beschikbaar stellen als ze die hebben laten onderzoeken door REASeuro.

Onze ondergrond kent niet alleen een ingewikkelde infrastructuur van kabels en leidingen, er zijn ook nog veel explosieven in aanwezig, vertelt Ad van Riel. De oprichter en directeur van REASeuro combineert een passie voor de geschiedenis van WOII met een schat aan kennis over munitietechniek, onder andere opgedaan tijdens zijn jaren als beroepsmilitair. 'Opsporen was geen prioriteit van het leger. Maar er kwamen gemiddeld wel drie tot vijf verzoeken per week binnen van gemeenten, naast jaarlijks tweeduizend meldingen van spontaan gevonden explosieven. Toen ben ik gaan nadenken over hoe je doelmatig en efficiënt onderzoek kunt doen.'

Eén bom is geen bom

Bouwprojecten lopen flinke vertraging op als tijdens het project explosieven worden aangetroffen. Het werk wordt stilgelegd om het explosief veilig te verwijderen en om verder onderzoek uit te voeren. Want als er één bom in de grond zit, zitten er vaak meer, weet Ad. 'Geallieerde vliegtuigen die een

Duitse stelling bestookten, wierpen vaak honderden bommen af. En ze vlogen met meerdere bommenwerpers tegelijk. Als het doel na de eerste vlucht niet was uitgeschakeld, dan kwamen ze vaak nog een keer terug.' REASeuro heeft een slimme methode ontwikkeld om risico's in kaart te brengen waarmee de veiligheid, doorlooptijd en kosten van bouwprojecten beheersbaar blijven.

Militaire precisie

'Militairen leggen in oorlogstijd alles minitueus vast', zegt Ad. 'Daar doen wij dagelijks ons voordeel mee.' REASeuro beschikt over een enorme eigen database met militaire rapporten, kaarten, foto's en literatuur die aanwijzingen bevatten waar ooit gebombardeerd is. De eerste fase van een onderzoek begint dan ook met het in kaart brengen van het probleem. Vanuit de Arbo-wetgeving is er de verplichting om vermoedens van aanwezige explosieven te onderzoeken. Ad: 'Met de uitkomsten kan de opdrachtgever in zijn eigen plannen rekening houden met bijvoorbeeld een vertraging van het project. Vervolgens kan hij een projectrisicoanalyse laten uitvoeren. Wat betekenen de mogelijk aanwezige explosieven voor het project in tijd en geld, zowel civiel- als milieutechnisch? Of welke opsporings-technieken zijn er? En is er subsidie beschikbaar?' Als het totaalbeeld duidelijk is, is de volgende fase het maken van een uitvoeringsplan: autoriteiten, hulpverleningsdiensten, de pers, kabelbeheerders: ze moeten allemaal op de hoogte worden gebracht. 'Eén van de onderdelen is een Klic-melding. We zijn immers allemaal in de grond bezig', zegt Ad.

KAART

LUCHTWACHTDIENST

achtergrond

Schaal 1:600000

GEHEIM

*Bombardementen
aangegrepen door de
Luchtwachtdienst.*

10 Mei 1940

11 Mei 1940

12 Mei 1940

13 Mei 1940

14 Mei 1940

REASeuro en Geodan Van den Berg

DE VOORDELEN VAN SAMENWERKING:

- Overheden kunnen beter aan hun informatieplicht voldoen door proactief informatie over explosieven aan grondroeders te verschaffen
- Elke Klic-melding kan een indicatie geven over de door REASeuro geanalyseerde data
- Grondroeders beschikken al in de planfase over informatie van de mogelijke problematiek
- Geen onnodig onderzoek door vooraf heldere afwegingen van de situatie
- Nader onderzoek (projectrisicoanalyse) kan snel en betaalbaar worden uitgevoerd
- Rapportage met kaartprojectie voor helder inzicht in de specifieke problematiek

Duizend bommen en granaten

REASeuro heeft nog voor decennia werk dankzij de honderd-duizenden onontpofte explosieven in de bodem.

Enkele feiten op een rij:

- Jaarlijks worden in Nederland circa **50.000** explosieven opgespoord
- Ieder jaar zijn er ongeveer **2.000** meldingen van spontaan aangetroffen explosieven. Het kan hierbij gaan om tientallen kleine granaten en kogels, maar ook om een 500-ponder
- Hoeveel bommen uit de oorlog er nog aanwezig zijn in Nederland, is onbekend. Maar alleen al bij het bombardement in Rotterdam op 14 mei 1940 werd **97.000** kilo aan Duitse brisantbommen gebruikt. Daarvan zit nog een flink aantal kilo's in de Rotterdamse bodem

Explosieven. En wat nog meer?

Niet alleen kabels en leidingen, ook locaties met mogelijk onontpofte explosieven kunnen met een Klic-melding worden meegeleverd, zodat grondroeders veilig en efficiënt kunnen werken. Daarnaast herbergt onze openbare ruimte tal van andere gegevens die met een melding meegeleverd kunnen worden, zoals:

- archeologische waarden
- vervuilde grond
- dijken
- plaatsen waar parkeer-
vergunningen vereist zijn

→ www.geodanvandenbergh.nl/partners

Universiteit van Amsterdam

LOCATIE

SCIENCE PARK AMSTERDAM

Wie:

Universiteit van Amsterdam

Wat:

WION-dienstverlening op

Science Park Amsterdam

Waarom:

Om het complexe netwerk in het gebied beter inzichtelijk te maken, graafschades - en daarmee stagnatie in de bedrijfsvoering - te voorkomen

De Universiteit van Amsterdam (UvA) heeft in 1963 de historische boerderij met landerijen 'Anna's Hoeve' gekocht. Oorspronkelijk bedoeld om er de faculteit Biologie in te huisvesten. De afgelopen jaren is het gebied herontwikkeld tot het huidige Science Park, waar de universiteit op dit moment de faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FWNI) heeft ondergebracht.

Om alle onderzoekers, universitaire docenten, hoogleraren en studenten van de nodige faciliteiten te kunnen voorzien is een complex netwerk aangelegd van onder meer datakabels, elektriciteitskabels, riole-

ringsbuizen en waterleidingen. Dat maakt dat de universiteit ook aan de WION-verplichtingen moet voldoen. Daarvoor gebruikt de UvA het WION Systeem.

Met het WION Systeem is het voor de UvA mogelijk om doelgericht en praktisch te handelen bij nieuwe werkzaamheden. En gaat ze bewuster en alerter om met de kabels en leidingen onder het Science Park. Niet alleen met haar eigen kabels, maar ook met die van anderen.

volgend nummer verschijnt in het voorjaar van 2013 met daarin onder andere:

Rechtspraak Agentschap Telecom houdt toezicht op de WION en legt boetes op bij het overtreden ervan. Eind vorig jaar is de boete voor een grondroerder door de Raad van State verlaagd. Een belangrijke uitspraak voor de Bouw & Infra volgens Jos Webbink, advocaat bij Bird & Bird. • **INSPIRE** Eind dit jaar moeten netbeheerders de geografische databestanden beschikbaar stellen via openbare webservices. Wat is de status tot nu toe?